

Asia: VN/17751/2023

Lausuntopyyntö rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain ja Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta, sekä luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetussa laissa tarkoitet

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Asia: VN/17751/2023

Lainsäädännön muutosesitykset liittyen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen

Valtiovarainministeriö on pyytänyt tietosuojavaltuutetun toimistolta lausuntoa erinäisistä lainmuutosehdotuksista liittyen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämiseen.

1. Seuraamusmaksun määräämisoikeuden vanhentuminen

Muutosehdotus täsmentää rangaistusluonteisen seuraamuksen (seuraamusmaksun) määräämisen vanhentumista koskevaa vaatimusta. Kyse on hallinnollisesta seuraamusmaksumenette-lyä koskevasta ajallisesta takarajasta, mihin ei liity tietosuojaoikeudellisia kysymyksiä.

2. Epäilyttävää liiketoimintaa koskevan ilmoituksen muotoa ja sisältöä koskeva alemman asteisten säännösten antamista koskevan valtuuden siirto valtioneuvostolta rahanpesun selvittelykeskukselle

Vaikka ilmoitukset sisältävät henkilötietoja ei tällaisella määräyksenantovaltuuden siirtämisellä ole sinänsä vaikutusten ilmoitusten ja niiden henkilötiedollisten sisältöjen turvallisen käsittely kannalta eikä tämä muutosehdotus anna aihetta enempään kommentteihin tietosuojajohdellisesti.

3. Täydennetään rahanpesulakia ja sen nojalla annettua asetusta (PEP-asetus) kansainvälisistä järjestöistä ja merkittävistä julkisista tehtävistä

Näiltä osin on kysymys rahanpesuun ja terrorismin rahoittamiseen kytketystä - julkiseen tehtävään yleisesti liitetystä käsityksestä – julkisiin tehtäviin liittyvistä kohonneesta riskistä, mikä tulee johtaa tehostettuun tuntemisvelvollisuuden soveltamiseen. Kun tehostettu tuntemisvelvollisuus johtaa lisääntyvään henkilötietojen käsittelyyn, voi liian laaja määritelmä johtaa käyttötarkoituksen (rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen) kannalta sellaisten henkilöiden tietojen tavanomaista laajempaan käsittelyä, mikä voi olla tietosuoja-asetuksen 5.1 c) alakohdassa tarkoitetun tietosisällön minimoinnin periaatteen kannalta vaikeasti perusteltavissa.

Esimerkinomaisesti otan esille Metsähallituksen luontopalvelujohtajan tehtävän, joka olisi ehdotuksen mukaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen kannalta sellainen julkisen tehtävä, joka edellyttää tehtävän lisäämistä PEP-asetukseen. Tätä on perusteltu sillä, että luontopalvelujohtaja käyttää merkittävää julkista valtaa. Mielestäni tällainen merkittävän julkisen vallan käyttö ei tulisi yksinomaan ratkaista asiaa vaan kyse tulisi olla sellaisesta julkisesta tehtävästä, jossa olisi todennäköistä altistua rahanpesurikoksiin ja niiden esirikoksiin (kuten lahjusten ottaminen). Tietosuojallisesti julkisen tehtävän määrittely johtaa – ei vain tehtävän kulloisenkin haltijan tehostettuun tuntemiseen – vaan myös hänen lähipiirinsä tehostettuun tunnistamiseen.

Apulaistietosuojavaltuutettu

Annina Hautala

Ylitarkastaja

Heikki Partanen

Partanen Heikki
Tietosuojavaltuutetun toimisto